

non licere. « Quæsierat super hac re consilium (loquitur Hugo) abbas Rodulphus a quampluribus; et Lanfrancus Cantuariorum archiepiscopus tale ei responsum reddiderat, scribens ad eum in hæc verba: » Deinde epistolam hanc 60 conscribit.

Rodulpho abbati. Cujus res gestas fuse lateque persequitur Hugo ubi supra. Unde hæc, ut vir tantus aliquousque in lucem prodeat, descripsi: « Anno Domini 1075, Grimoldus abbatiam dimisit die sancti Nicolai. Rodulphus successit; ordinatio ejus die sancti Urbani. » Et ad ann. 1046: « Beatæ memoriæ Pater Rodulphus tertius post eum (sanctum Ricardum) successor in regimine Ecclesiæ, et, ut credimus, hæreditariæ sanctitatis possessor, nunc felici beatus excessu, ubi locum ipsum regendum suscepit, et audiret a referentibus multa de eo relatu digna. Videret quoque unanimum erga cultum memorialem ejus omnium devotionem, amplexabatur quidem quod videbat et audiebat generaliter ab omnibus; æstuabat vero intra seipsum, si tantæ sanctitatis vir ille fuisset ut referebatur, et quasi quærebat sollicita et dispositis cogitationum excubiis, cujus meriti apud Deum esset. Solebat et ipse ad ejus sepulcri locum, quia senserat ibi faciles orationum proventus, creberrime orare, et multoties pernoctare. » Deinde prolixius describit quomodo Ricardi abbatius sanctitatem Rodulpho patefecerit angelus, cujus et verba hæc subdit postrema: « Tu itaque his de beato viro agnitis, viam quam cœpisti ne de-

seras, mortificationi carnis, humilitati, vilitati, et castimonix invigila, lucrandis animabus operam da, ut cum his et cum aliis doceris beatitudine æternæ jocunditatis. » Et post alia: « Anno ab Incarnatione Domini 1090 Theodericus Viridunensis iv Nonas Maii defunctus erat, qui tamen in infirmitate de communione Witberti, et de expulsionem fratrum penitentiam egit, culpam professus est, et a quodam fratre Gerardo nomine, 377 quondam canonico, et archidiacono Viridunensis Ecclesiæ, tunc autem monacho Sancti Vitoni, quem Rodulphus abbas pia sollicitudine pro hoc illo miserat, præcepto ejusdem abbatis, qui potestatem absolventi eos qui ab excommunicatione redibant, ab apostolica sede obtinuerat, absolutus est. Ex tunc abbas Rodulphus cum fratribus ac cœnobium sibi commissum revocatus est, cum post discessum ejus intrassent in illud lupi rapaces, loco non parcentes, et Deum, et hominem non reverentes, a quibus ita omnia confusa sunt et destructa, ut memoria confusionis et persuasionis illius hodieque obliterari non valeat. » Et infra: « Reversus est autem ad cœnobium suum cum fratribus suis domnus abbas Rodulphus, anno ab Incarnatione Domini 1092, cum jam Ecclesiæ Viridunensis Richerus prælatus esset in ecclesiâ Sancti Stephani Metensis, decani functus officio. » Tandem ad ann. 1099: « Obiit domnus Rodulphus v Kal. Aprilis. »

Soli Deo honor et gloria.

PERICOPE ORATIONIS

QUAM IN CONCILIO A. C. 1072 CELEBRATO HABUIT B. LANFRANCUS, DE PRIMATU CANTUARIENSIS ECCLESIAE, CONTRA THOMAM EBORACENSEM

Ex Guillelmi Malmesbur. lib. 1 De Gest. pontif. Ana. orum.

378 Opinio est veritatis egena, qua niteris ut dicatur soli Augustino concessum habere subjectionem omnium episcoporum Britannix, et eorum etiam qui essent ordinati per episcopum Eboracensem. Exile et omnino angustum id esset munus quod familiari ab olim suo, novo Anglo, vir largiretur apostolicus; præsertim cum vivo Augustino nullus Eboracensis pontifex ordinaret quos subjectos haberet Augustinus, sed nec aliquis ibi exstiterit episcopus: beatus si quidem Paulinus primus ejusdem urbis præsul, non tempore Augustini, sed tempore Justini, qui quartus fuit Cantix pontifex, illuc directus est. Nescientem Gesta Anglorum docebunt quod dico. Hoc intelligentes sanctissimæ sedis apostolicæ præsules subjectionem omnium episcoporum Angliæ successoribus Augustini confirmarunt, sicut privilegia recitata testantur. Gregorianam, ut dicunt, constitutionem verbis ornantes amplissimis, et libertate munifica prosequentes ejusdem sedis arbitri, ejusdem sententiæ patroni, æquumque cepserunt ut omnes

Anglorum Ecclesiæ ab eo loco mutentur vitæ disciplinam, a cujus fonte rapuerunt credendi flammam. Quis enim nesciat quod a Cantia manavit Christi credulitas in Eboracum et in cæteras Angliæ Ecclesias?

Porro quod dicis potuissè beatum Gregorium, si voluisset, successoribus Augustini confirmare dicto quod concesserat Augustino, verum omnino est, nec potest ambigi. Sed quod, quæso, præjudicium hoc Cantuariensi sedi affert? A simili causam proponam. Nam quando Dominus et Salvator noster Jesus Christus dixit beato Petro: *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, et tibi dabo claves regni cælorum (Matth. xvi, 18)*, potuisset adjicere, si voluisset: *Eandem potestatem successoribus tuis concedo*; verum dicti prætermisio nihil reverentiæ imminuit successoribus Petri. Ibi sine his verbis obviam? Referesne adversa? Enimvero omnium Christianorum conscientis est inditum ut nihilominus quam beato Petro, successoribus ejus

et in tantis altremant, et serenam dignitatem indulgentibus gaudenter applaudant; estque tunc demum omnium ecclesiasticarum rerum rata dispensatio, si successorum beati Petri fuerit comprobata iudicio. Quid illud agit, nisi vis divinæ liberalitatis per Dominum Jesum a beato Petro in vicarios ejus diffusa? Ergo de similibus idem pronuntiabis iudicium, si dialecticam nosti.

Præterea quod valet in toto, valet in parte; quod valet in majori, valet in minori. Romana Ecclesia quasi totum est omnium, cæteræ Ecclesiæ quasi ejus partes. Sicut enim quodam intuitu homo est genus individuorum suorum, et tamen in unoquoque individuo inest totius hominis tota proprietas; ita quodam respectu sedes Romana est genus et totum omnium Ecclesiarum, et tamen in unaquaque Ecclesia totius Christianæ fidei tota regnat integritas. Ipsa est major omnium Ecclesiarum; et quod in ea valet, debet et valere in minoribus, ut potestas primi cujuscunque Ecclesiæ principis in succedentes di-

A manet, nisi si quid personaliter et nominatim excipiatur. Quare sicut Christus dixit omnibus præsulibus Romanis quod dixit beato Petro, ita quod dixit Gregorius, omnibus successoribus Augustini dixit in Augustino. Hinc conficitur ut, sicut Cantia subijcitur Romæ, quod ex ea fidem accepit, ita Eboracum subijciatur Cantia, quæ eo prædicatores misit.

Jam vero quod allegas voluisse Gregorium ut Augustinus resideret Londoniæ, fluctuat plane. Qui enim firmari potest ut ipse, magistri sui voluntati resultans, in repulsam decretorum iret? Sed famæ tam multorum assensu firmatæ derogare fidem refuto. Esto enim, ut alias migraret, quid ad me, qui Londinensis episcopus non sum? Nihil enim mea interest, nisi quod usus antiquitatis non patitur, si tu cum Londinensi pontifice primatus honorem partiaris? Ea de re si, lite sequestra, pace media negotium ventilari desideres, pro mei juris officio non deero recto iudicio.

BEATI LANFRANCI

CANTUARIENSIS ARCHIEPISCOPI

DE CELANDA CONFESIONE

LIBELLUS

Ex duobus mss. codicibus Sancti Victoris Parisiensis, et C. V. Alexandri Petavii.

379 ARGUMENTUM. — Quæri videtur in hoc libello, cum proprius sacerdos pœnitentis confessionem publicaverit, cuiam pœnitens confiteri debeat. I. Probata Ecclesiæ virginitate et unitate, ostendit auctor quantum maiorem causa extiterit sigilli confessionis infractor. — II. In hoc casu, ubi nimirum pœnitenti sacerdotum inest penuria tanta ut nullus queat prorsus reperiri, posse eum clericis, quin etiam et laicis mundis, hoc est fidelibus confiteri; non quod illa confessio (ut proferam hac in re theologorum sententiam) gratiam ex opere operato conferat (neque enim sacramentalis est) sed ex opere operantis, nempe ex contritione, et humilitate quam testatam facit confitens in sui delicti revelatione, majorem ut sibi ruborem adriscat; unde quodammodo Deus suppleat sacerdotis officium. — III. Ubi nec sacerdos, nec clericus, nec laicus invenitur non de salute desperandum, sed soli Deo confitendum ex diversis probat SS. Patrum auctoritatibus.

Rogatus super virginitate matris Ecclesiæ, quomodo virgo est, quæ non solum ex virginibus, sed etiam ex conjugatis, ex corruptis, et incorruptis carne constat, negare non debui charitati dare de virginitate testimonium. Virgo enim est, et vere virgo; nam, si intueamur in speculo puritatis et veritatis, et vere virgo imaginem habens [at., hujus] virginitatis, quod est carne beata virgo Maria, mater est Ecclesia conscientia. Cujus rei in lineam citius dirigimus, si quatuor ecclesiastica sacramenta diligenter inspicimus, fidem, baptismum, Dominici corporis et sanguinis consecrationem, peccatorum remissionem. Fide enim est mater Ecclesia, quod est carne beata Maria, quia quod illa in Spiritu sancto concepit, ista in Spiritu sancto credit. Sacramentis

C baptismi, Dominici corporis et sanguinis, peccatorum confessionis divisa non est, et quia vere una, vere est virgo, quia omnis virgo, ex eo quod virgo est, in duo dividi non potest; etenim caro quæ virgo est, perfecte est virgo; beata ergo [at., vero] mater Ecclesia una eademque in sacramentis, et fide, dum nihil corruptum in conscientia, sicut nec virgo Dei genitrix patitur; ut illa in corpore, ita ipsa quoque sensu virgo, est. In hujus itaque virginitatis speculo ad intuendam faciem veritatis in sacramentis confessionis nonnulli, et quod gravius est, qui imaginem videntur habere religionis, caligant; quæ diligentius intueamur; et omne quod unum non est in **380** sancta Ecclesia, ab oculo veritatis evanescat.

Tria esse sacramenta (!) confessionis Dominus